

Nr 92.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionsförbättring åt f. d. underofficeren av 3:e graden H. R. Johansson; given Stockholms slott den 14 mars 1924.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlatande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Carl Malmroth.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1924.

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETERSSON.

Departementschefen, statsrådet Malmroth anför:

Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition till 1919 års lagtima riksdag (nr 302) därom gjorda framställning beviljade riksdagen medel för beredande av pensionsförbättring åt viss personal vid marinen.

Enligt de av riksdagen godkända, genom kungörelse den 29 augusti 1919 (nr 569) fastställda grunderna för ifrågavarande pensionsförbättring stadgades såsom villkor för erhållande av nämnda förmån, bl. a., att vederbörande avgått ur tjänsten *efter uppnådd åldersgräns*. Uti det av arméns och marinens avlöningssakkunniga den 14 februari 1919 avgivna betänkandet med förslag

i ämnet, som låg till grund för nyssnämnda proposition, framhöllo emellertid de sakkunniga, att, därest fråga skulle uppkomma om pensionsförbättring för tjänst innehavare, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada eller sjukdom, vanförhet eller lyte befunes för framtiden oförmögen till tjänstgöring och på grund härav måste före uppnädd pensionsålder avgå med viss pension, sådan fråga torde särskilt böra underställas riksdagens prövning.

I proposition till 1922 års riksdag (nr 171) framlades förslag rörande vissa reviderade grunder för ifrågavarande pensionsförbättring i syfte, bl. a., att bestämmelserna om pensionsförbättring skulle vinna anslutning till det från och med ingången av år 1922 tillämpade nya avlöningssystemet. Sedan propositionen av riksdagen bifallits, utfärdades kungörelse i ämnet den 15 juni 1922 (nr 336). I denna kungörelse har ovanberörda villkor för erhållande av pensionsförbättring bibehållits.

Enligt punkten 7 i pensioneringsgrunderna för flottans befäl och underbefäl med vederlikar m. m., sådan denna punkt lyder enligt kungörelsen den 17 september 1914 (nr 316), är den, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada genom sjukdom, vilken han genom utövningen av sin tjänst ådragit sig, befines för framtiden oförmögen till tjänstgöring, skyldig att avgå från tjänsten, med rätt till pension till belopp, motsvarande det, som utgör underlag för beräkning av pension och fyllnadspension i den beställning han innehar. Dessa bestämmelser äro jämväl tillämpliga å kustartilleriets personal.

Uti en till Kungl. Maj:t ingiven skrift har f. d. underofficeren av 3:e graden vid kustartilleriet Hilding Robert Johansson, vilken blivit skadad genom olycksfall under tjänstutövning den 14 oktober 1921 samt i anledning härav erhållit avsked ur tjänsten, gjort ansökning att, utöver honom tillkommande pension och fyllnadspension, få åtnjuta pensionsförbättring.

Direktionen över flottans pensionskassa har den 14 februari 1924 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att Johansson, som vore född den 18 november 1895, kommit i krigstjänst vid Karlskrona kustartilleriregemente den 23 januari 1913 och konstituerats till underofficer av 3:e graden med lön den 31 maj 1920. Den 14 oktober 1921 hade Johansson genom olycks-händelse — explosionsolycka vid skjutning med kanon — under utövning av kronans tjänst ådragit sig sådana skador, att desamma medfört förlust av högra armen en tvärhand ovan armbågsleden, förlust av högra ögat samt i högsta grad nedsatt synförmågan å vänstra ögat. Johansson hade erhållit avsked ur krigstjänsten den 17 juli 1922 efter en tjänstetid av 9 år 5 månader 24 dagar, därav såsom konstituerad underofficer av 3:e graden 2 år 1 månad 16 dagar, samt den 20 i samma månad tillagts pension med 480 kronor och fyllnadspension med 240 kronor eller tillhoppa 720 kronor årligen, att utgå från flottans pensionskassa från och med den 18 juli 1922. Jämlikt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) åtnjöte Johansson pensionstillägg

med 180 kronor årligen, vadan Johanssons samtliga pensionsförmåner utgjorde 900 kronor för år.

Enligt ovanberörda kungörelse den 15 juni 1922 (nr 336) tillkomme pensionsförbättring endast den, som vid avgång efter uppnådd åldersgräns vore berättigad till såväl pension som fyllnadspension. Johansson vore alltså jämlikt gällande bestämmelser icke berättigad till pensionsförbättring, vilken för underofficer av 3:e graden, som uppfyllt för sådan förbättring stadgade villkor, utgjorde 900 kronor för år. Med tagen hänsyn till omfattningen av de skador, som genom tjänstutövning drabbat Johansson, samt till den betydliga inskränkning i hans förvärvsförmåga, skadorna för all framtid medfört, tillstyrkte direktionen, att Johansson bereddes pensionsförbättring, såsom hade han uppfyllt i förenämnda kungörelse den 15 juni 1922 (nr 336) för sådan pensionsförbättrings erhållande stadgade villkor, att utgå med 900 kronor årligen från och med den 18 juli 1922. Med iakttagande av att pensionstillägg enligt omförmälda kungörelse den 15 juni 1922 (nr 360) icke utginge till f. d. befattningshavare, som tillerkänts pensionsförbättring, skulle i händelse av bifall till direktionens förslag Johanssons årliga pensionsförmåner utgöra $(720 + 900 =)$ 1,620 kronor.

Direktionen erinrade om, att 1923 års riksdag, med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 219 därom gjorda framställning, medgivit, att löjtnanten i kustartilleriets reserv Axel Simon Edström, vilken erhållit avsked med pension på grund av under tjänstutövning åsamkad skada och som vid avskedet icke uppnått vederbörlig åldersgräns, finge uppbära sådan förbättring med 1,380 kronor årligen eller samma belopp, som tillkomme löjtnant, vilken vid avskedet uppfyllt föreskrivna villkor för pensionsförbättrings åtnjutande (riksdagens skrivelse nr 322, punkt 9).

Statskontoret har den 27 februari 1924 avgivit utlåtande i ärendet och därvid tillstyrkt den gjorda ansökningen.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit finner även jag mig böra tillstyrka, att Johansson beredes pensionsförbättring till belopp av 900 kronor för år, att, i likhet med honom tillkommande pension, utgå från och med den 18 juli 1922. Pensionsförbättringen torde böra åtnjutas enligt bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 336) samt bestridas från anslag, som är eller må varda beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen. Vid pensionsförbättringens utbetalande bör avdrag äga rum för pensionstillägg, som må hava till Johansson utgått enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360).

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att f. d. underofficeren av 3:e graden vid kustartilleriet Hilding Robert Johansson må från och med den 18 juli 1922 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 900 kronor för år räknat, att åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 336) med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare

samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen och utgå från anslag, som är eller må vara beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Eric Baad-Heimer.